

Taktické aspekty aplikácie prostriedkov pri napĺňaní účelu operatívno-pátracej činnosti

**doc. Ing. Miroslav LISOŇ, PhD., JUDr. Peter POLÁK, PhD.,
Akadémia PZ v Bratislave**

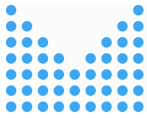
Anotácia: Autori v spracovanej vedeckej štúdií poukazujú na skutočnosť, že systematickým, cielavedomým využívaním prostriedkov je možné výrazným spôsobom ovplyvniť možnosti a schopnosti vnímať, spracovať a využívať informácie v súlade s napĺňaním konkrétneho operatívneho účelu. V obsahu vedeckej štúdie je teoreticky spracovaná metodika aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti, akceptáciou ktorej je možné zvýšiť účinnosť a efektívnosť operatívnej práce.

1

Prostriedky aplikované v OPČ a ich klasifikácia

Aplikáciou operatívno pátracej činnosti (ďalej len OPČ) vzhľadom na jej charakter, ktorý vyplýva z právnej, personálnej, ekonomickej, technickej, taktickej a iných požiadaviek, sú poznávané objekty kriminality, ktoré môžu byť inými, menej zložitými postupmi, len ťažko poznateľné.

„OPČ je systém spravidla utajených, spravodajských opatrení vykonávaných PZ na účely predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti a zisťovania jej páchatelov, zabezpečovania ochrany určených osôb a strážených objektov, technicky

chránených objektov, zabezpečovania a poskytovania ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi, ochrany štátnej hranice a vypátrania osôb a vecí.¹⁾"

V OPČ (ďalej len operatívna činnosť)²⁾ poznávanie vykonávajú operatívni pracovníci, resp. iné subjekty cielavedomo zapojené do tejto činnosti, v konkrétnom čase, na určitom mieste, za určitej situácie. Cieľom tohto poznávania je **účelové** získavanie a vyhodnocovanie konkrétnych informácií o poznávanom kriminálnom objekte. V danom prípade je možné konštatovať, že ide o poznávanie informácií, ktoré sú vnímané poznávaným subjektom bezprostredne, a to buď v čase pred ich vznikom, v čase ich vzniku, prípadne retrospektívne v čase ich existencie prostredníctvom informácií, ktoré súvisia so vznikom a existenciou poznávaného kriminálneho objektu, alebo kombináciou týchto postupov.

Aj z tohto konštatovania vyplýva, že v procese realizácie operatívnej činnosti sú poznávané informácie:

- *operatívnymi pracovníkmi (bez utajenia, utajene, pod legendou a pod.),*
- *inými subjektami (občanom, príslušníkmi polície, osobou konajúcou v prospech PZ, agentom a pod.),*
- *technickými prostriedkami, zariadeniami, resp. ich súbormi (prostriedkami nástrahovej techniky, informačno-technickými prostriedkami, miestami a objektmi používanými pod legendou a pod.).*

¹⁾ Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ustanovenie § 38a ods. 1).

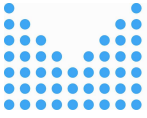
²⁾ Pozri: LISOŇ, M.: Operatívna a spravodajská činnosť v systéme poznávania kriminality. Kriminalistika č. 2/2006, ročník XXXIX, s. 112–118.

Aj napriek tejto realite, je treba zdôrazniť, že rozhodujúcu realizačnú rolu pri aplikácii operatívnej činnosti zohráva poznávajúci subjekt - operatívny pracovník. Predovšetkým on, svojou cieľavedomou a systematickou činnosťou, ako aj profesionálnym prístupom, ovplyvňuje nielen úspešnosť tejto činnosti, ale aj jej efektivitu. Napr. výrazne sa to prejavuje pri jeho schopnosti cieľavedome využívať prostriedky, ktorými je možné vytvoriť vhodné predpoklady (možnosti) pre samotné zisťovanie relevantných informácií o trestnom čine, resp. zvyšovaním úrovně schopností eliminovaním existujúcich handicapov zmyslových orgánov, ktoré sú používané pri vnímaní (poznávaní) relevantných informácií a pod.

Policajná prax, ktorej významným determinantom je bezpečnostná situácia, permanentne potvrdzuje, že operatívni pracovníci sú povinní využívať prostriedky, ktorými môžu zvyšovať úroveň úspešnosti a efektivity svojej práce.

Zákon ani iný právny predpis nemôže dať vyčerpávajúci výpočet všetkých prostriedkov a taktických postupov, ktoré sa používajú, alebo môžu použiť, v procese realizácie operatívnej činnosti. Každý pokus o taxatívny výpočet prostriedkov v jednotlivých právnych predpisoch vo svojich dôsledkov nie je ničím iným než pokusom zastaviť proces rozvoja, zdokonaľovania a rozširovania vedeckého základu praktickej operatívnej činnosti. Napokon vopred ani objektívne nemožno zistiť, či predpokladať všetky konkrétne situácie, v ktorých aplikácia technických a taktických prostriedkov a postupov prichádza do úvahy.

Aj napriek tomuto konštatovaniu, je treba zdôrazniť, že operatívni pracovníci pri využívaní prostriedkov v prvom rade musia rešpektovať princíp zákonnosti, ktorý vyplýva z právnej regulácie možností ich aplikácie. Právna regulácia musí vytvárať dostatočné záruky pred prípadným zneužitím nasadenia týchto prostriedkov v prospech operatívneho pracovníka, resp. iného subjektu.

Z týchto hľadísk prostriedky, ktoré sú využívané v operatívnej činnosti, je možné rozdeliť do troch skupín.

Do prvej skupiny patria tie, ktoré pri poznávaní majú **všeobecnú využiteľnosť**. Ide o prostriedky, ktoré sú využívané aj pri realizácii iných druhov poznávacích činností, mimo polície. Napríklad týmito prostriedkami je možné výrazne ovplyvňovať úroveň operatívneho pozorovania (sledovania), zisťovania niektorých kvantitatívne a kvalitatívnych vlastností poznávaných objektov (*optické prostriedky využívané pri pozorovaní osoby operatívneho záujmu na väčšiu vzdialenosť, v noci, resp. pri skúmaní mikrovlastností objektov; prostriedky používané pri poznávaní spotreby surovín, energie, vzdialenostia pod.*).

Do druhej skupiny je možné zaradiť **prostriedky, ktoré v procese realizácie operatívnej činnosti majú špeciálny policajno-bezpečnostný charakter**. Pri ich charakterizovaní je potrebné vychádzať zo spoločných úloh, ktoré občan delegoval na políciu. V Slovenskej republike je spoločnou úlohou všetkých policajných služieb okrem iného aj zabezpečovať činnosť na úseku kontroly kriminality. Operatívna činnosť ako subsystém policajno-bezpečnostnej činnosti aj napriek tomu, že má špecifický charakter, je realizovaná v určitom čase na určitom mieste. S okolím ju

spájajú zložité väzby a interakcie. Operatívna činnosť je predovšetkým interakčne viazaná s inými subsystémami, ktoré vytvárajú systém policajno-bezpečnostnej činnosti.³ Silu týchto väzieb určujú úlohy a kompetencie jednotlivých policajných služieb.

V súlade s plnením operatívnych úloh ide predovšetkým o:

- špeciálne technické prostriedky (*rôzne prostriedky výpočtovej techniky, spojovacie a dopravné prostriedky, materiálo-technické vybavenie polície a pod.*),
- strelné zbrane a donucovacie prostriedky (*slzotvorné prostriedky, obušok, putá, a iné*),
- kriminalistické evidencie (*údaje o známych páchateloch a ich trestných činoch, o neobjasnených trestných činoch, atď.*),
- kriminalisticko-technické prostriedky (*rôzne technické prostriedky, zariadenia a ich súbory, materiály, postupy, spôsoby a pravidla ich použitia*) a iné.⁴

Z hľadiska plnenia zákonom stanovených operatívnych úloh sú operatívni pracovníci oprávnení využívať aj **špecifické prostriedky operatívnej činnosti**, ktoré sú typické len pre túto činnosť. V klasifikácii prostriedkov operatívnej činnosti tvoria tretiu relatívne samostatnú

³ PORADA, V. a kol.: Úvod do teórie verejnobepečnostní činnosti, Praha: VŠ SNB: 1987, s. 33., Znaký definujúce systémy „...sú typické pre verejnobepečnostnú činnosť, ktorej systém zahrňuje ako svoje prvky určité subsystémy, ktoré sa vzájomne líšia čo do funkcie, úrovne typov a zložitosti vnútornej štruktúry organizačného mechanizmu“. Aj napriek použitému termínu „verejnobepečnostná činnosť“, uvádzaná charakteristika má svoj osobitý význam predovšetkým ako teoreticko-metodologické východisko pri charakterizovaní špeciálnych policajných prostriedkov, ktoré sú využívané aj v procese operatívnej činnosti.

⁴ Porada, V. a kol.: Kriminalistika. Brno: CERM: 2001, s. 28.

skupinu. Tie vznikli a vznikajú výlučne v súlade s konkrétnymi požiadavkami operatívnej činnosti.

Akceptáciou týchto úvah je možné pojmom **prostriedky operatívnej činnosti** označiť osoby, nástroje, zariadenia, resp. ich súbory, ktorými operatívni pracovníci môžu pozitívne ovplyvniť možnosti a schopnosti poznávať informácie z hľadiska potrieb operatívnej činnosti (operatívny záujem).

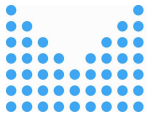
2

Charakteristika špecifických prostriedkov operatívnej činnosti

Na rozdiel od špecifických metód operatívnej činnosti, špecifičnosť vývoja a následná možnosť aplikácie tejto skupiny prostriedkov je determinovaná právnymi tradíciami, právnym stavom, ekonomickými požiadavkami a samotnou úrovňou ich výkonnosti.

Spoločnými znakmi špecifických prostriedkov operatívnej činnosti sú, že ich operatívni pracovníci predovšetkým využívajú:

- v súlade s ich kompetenciami, ktoré sú reglementované v právnom poriadku,
- pretože pozitívne ovplyvňujú ich možnosti a schopnosti odhaľovať a fixovať relevantné informácie z hľadiska potrieb operatívnej činnosti,
- rešpektujú princípy operatívnej činnosti - demokratizmu a humanizmu, legality, subsidiarity,

primeranosti, prevencie a represie, utajenia,⁵ (str. 28),

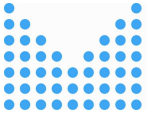
- len v tejto vysoko špecifickej poznávacej činnosti,*
- s cieľom zvyšovania úrovne úspešnosti a efektivity operatívnej činnosti,*
- utajovane,*
- na zvyšovanie objektivity a kvality operatívnej činnosti a pod.*

Základom klasifikačného princípu systému špecifických prostriedkov operatívnej činnosti je ich konkrétny význam v procese plnenia operatívnych úloh. Vzhľadom na to, že pri ich využívaní ide vo väčšine prípadov o pomerne výrazné zásahy do práv a slobôd občanov a je predpoklad, že pri plnení stanovených cieľov pozitívne ovplyvnia účinnosť a efektivitu operatívnej činnosti, je zo strany operatívnych pracovníkov potrebné rešpektovať celý rad limitujúcich faktorov, ktoré vyplývajú predovšetkým z týchto skutočností:

- ich právnej charakteristiky a zákonných podmienok, za ktorých je možné ich použiť,*
- pravidiel kontroly ich nasadenia,*
- konkrétnych cieľov, ktoré je možné ich využitím dosiahnuť,*
- personálnej, technickej výkonnosti a ekonomickej náročnosti a pod.*

V tomto zmysle dovolené formy zasahovania do garantovaných práv a slobôd (napr. do práva na súkromie,

⁵ FILÁK, A.: Policejné bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy. Praha: PA České republiky, 2003, s. 28.

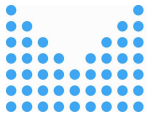
domovej slobody, osobnej slobody) musia byť určené iba zákonom, pričom limity týchto zásahov v demokratickej spoločnosti sú dané najmä ich nevyhnutnosťou v záujme národnej, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, alebo ochrany práv a slobôd iných. Oprávnené zásahy majú vo všeobecnosti charakter preventívny (predchádzať určitým, pre spoločnosť nebezpečným javom), ale i represívny (ochraňovať spoločnosťou uznávané hodnoty).⁶⁾

Z uvedeného je zrejmé, že vzťahy medzi operatívnymi pracovníkmi a osobami dôvodne podozrivými z trestnej činnosti sú vzťahy právne, ktoré sú upravené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Operatívni pracovníci vo vzťahu k občanom sú povinní rešpektovať zákonné limity a ústavné garancie policajných zásahov v jasnej, konkrétnej delimitácii práva verejného a súkromného. Pri plnení spoločnosťou delegovaných úloh musia vychádzať z Ústavy Slovenskej republiky a Listiny základných práv a slobôd, ktoré tvoria medze zásahu štátu do občianskej sféry. Povinnosti, oprávnenia a prostriedky policajtov sú sekundárne konkretizované v príslušných zákonoch (napr. zákon č. 301/2005 Z.z. -Trestný poriadok,

⁶⁾ IVOR, J. Policajné zásahy do práva na súkromie a ich využitie v tr. konaní SR; In. Kriminalistika, roč. XXXII., č. 1/1999, s. 72-73.: „Dohovor nepodáva definíciu žiadneho z citovaných pojmov, ktoré sú predmetom jeho ochrany, a preto je treba východiská pre riešenie jednotlivých konkrétnych prípadov hľadať v judikatúre Európskeho súdu a Európskej komisie pre ľudské práva. Judikatúra sa zamerala predovšetkým na vymedzenie termínov „v súlade so zákonom,, a „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“.

Európsky súd napríklad vyslovil, že požiadavka „v súlade so zákonom,, znamená, že právny predpis je dostatočne presný; že musí existovať prostriedok na ochranu pred ľubovoľnými zásahmi orgánov verejnej moci (rozsudok vo veci Olson z roku 1988)“

v znení zákona č. 650/2005 Z. z. a zákona č. 692/2006 Z. z., ; zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, v znení neskorších predpisov a iné).

Aj preto v policajnej praxi sú najčastejšie špecifické prostriedky operatívnej činnosti klasifikované podľa toho, na účely akého zákona (resp. v súlade s akým zákonom) sú používané. Je to napríklad na účely:

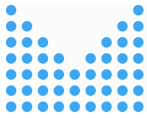
- **zákona č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok)**, v súlade s ktorým sa takýmito prostriedkami rozumejú informačno-technické prostriedky (elektrotechnické, rádiotechnické, fotografické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia, alebo ich súbory použité utajovaným spôsobom pri odpočúvaní a zázname prevádzky v elektronických komunikačných sieťach, obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov, alebo pri vyhľadávaní, otváraní a skúmaní zásielok, ak sa ich použitím zasahuje do základných ľudských práv a slobôd) a prostriedky operatívno-pátracej činnosti(kontrolovaná dodávka, zámena zásielok, agent, predstieraný prevod, sledovanie osôb a vecí)⁷.

Vzhľadom na to, že pracovníci operatívnych služieb sa podieľajú na plnení funkcií - úloh, ktoré Trestný poriadok ukladá orgánom činným v trestnom konaní, sa aj na nich vzťahujú trestnoprocesné ustanovenia, pričom dané prostriedky sú niektorými odborníkmi na trestné právo označované termínom „procesné inštitúty“⁸.

- **zákona č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov (zákona o Policajnom zbore)**, v súlade, s ktorým sa takýmito

⁷ Zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok, ustanovenie § 10, ods. 20, 21.

⁸ NESNÍDAL, J.: Neodvratnosť trestného postihu a operatívne pátracie činnosti. Praha: Kriminologický ústav VB, 1989, s. 102.

prostriedkami rozumejú prostriedky operatívno-pátracej činnosti: sledovanie osôb a veci, kontrolovaná dodávka, kriminálne spravodajstvo, používanie krycích dokladov, nátrahová a zabezpečovacia technika a využívanie osôb konajúcich v prospech Policajného zboru, objekty a miesta používané pod legendou a predstieraný prevod veci,⁹

- zákona č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - zákon o ochrane pred odpočúvaním, v súlade, s ktorým sa takýmito prostriedkami rozumejú informačno-technické prostriedky (najmä elektrotechnické, rádiatechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory používané utajovaným spôsobom),¹⁰.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že v procese realizácie operatívnej činnosti je možné využiť celý rad právnych prostriedkov, ale to len v takej miere, aby bol splnený účel a podmienky príslušného zákona.

Z historickej analýzy jednotlivých právnych predpisov, v ktorých boli reglementované právne podmienky využívania týchto prostriedkov o.i., vyplýva, že vo väčšine prípadov tieto prostriedky sú zavádzané do operatívnej praxe v súlade s jej potrebami. Aj z tohoto dôvodu mali by ich parametre korešpondovať s metodickými a technickými možnosťami súčasnej etapy vývoja spoločnosti, predovšetkým vývoja vedy a techniky, ako aj so skúsenosťami operatívnej

⁹ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore, v znení neskorších predpisov, ustanovenie § 39 ods. 1).

¹⁰ Zákon č. 166/2003 Z.z. (o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - zákon o ochrane pred odpočúvaním, ustanovenie § 2.

praktickej činnosti. V prípade ak to neplatí, je to znakom, že sa nedostatočne využívajú alebo sú odtrhnuté od praxe, čo sa vždy nepriaznivo prejaví pri plnení konkrétnej operatívnej úlohy.

Vzhľadom na to, že operatívna činnosť musí byť realizovaná cielavedome a systematicky, pri aplikácii jej špecifických prostriedkov je potrebné akceptovať aj ich personálnu, technickú a taktickú charakteristiku. Túto okolnosť vari najpriliehavejším spôsobom vyjadruje pojem taktika prípravy a realizácie konkrétneho špecifického prostriedku operatívnej činnosti a zabezpečenie účelového využitia výsledkov, ktoré sú dosiahnuté touto činnosťou.

Rešpektujúc uvedené kritéria, je možné klasifikovať špecifické prostriedky operatívnej činnosti na:

- **prostriedky operatívnej techniky**
- **prostriedky operatívno-informačné**

Špecifické prostriedky operatívnej činnosti	
Prostriedky operatívnej techniky	Prostriedky operatívno-informačné
<i>Informačno-technické prostriedky</i>	<i>Predstieraný prevod vecí, Legalizant, Agent</i>
<i>Prostriedky nástrahovej techniky</i>	<i>Osoby konajúce v prospech PZ, Sledovanie osôb a vecí</i>
<i>Krycie doklady</i>	
<i>Objekty a miesta používané pod legendou</i>	

Základným účelom tejto klasifikácie je v prvom rade prispieť k objektívnemu hodnoteniu činnosti jednotlivých

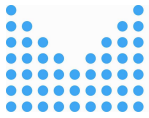
subjektov, ktoré sa podieľajú na realizovaní operatívnej činnosti. V druhom rade je možné uviesť, že zvolením týchto klasifikačných kritérií je možné teoreticky zdôvodniť odporúčania k využívaniu nových doteraz nepoužívaných špecifických prostriedkov a následne ich implementovať do operatívnej praxe. Nemenej dôležité je, že táto klasifikácia umožňuje teoreticky zdôvodniť a charakterizovať metodiky aplikácie ich jednotlivých druhov.

Prostriedky operatívnej techniky operatívni pracovníci využívajú k zvýšeniu úspešnosti a efektivity v procese realizácie konkrétneho úkonu, ktorý je realizovaný za účelom získania a dokumentovania informácií o prebiehajúcej činnosti, alebo stavov, ktoré táto činnosť vyvolala, a pri vytváraní logistiky pre aplikáciu operatívnej činnosti. Ich úspešnosť a efektivita je v procese realizácie operatívnej činnosti závislá od výkonnostných parametrov techniky (*technologické zdroje informácií*).

V podmienkach Slovenskej republiky je za prostriedky operatívnej techniky možné považovať *informačno-technické prostriedky (ITP), prostriedky nástrahovej a zabezpečovacej techniky (PNT), krycie doklady (KD) a objekty a miesta používané pod legendou*.

Pri využívaní týchto prostriedkov je možné poznávať exaktné informácie, ktorých objektivita je pomerne ťažko spochybiteľná.

Základnou podmienkou úspechu pri použití prostriedkov operatívnej techniky je, aby predpokladaná poznávaná činnosť alebo stav, ktorý vyvolala, v čase ich nasadenia trval. V opačnom prípade ich využitím je možné získať

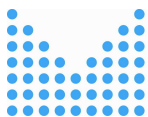
informácie len o následkoch poznávanej činnosti, čo spôsobuje, že sa ďalšie operatívne rozpracovanie predĺži.

V operatívnej činnosti majú informačno-technické prostriedky a prostriedky nástrahovej techniky pomerne všestrannú využiteľnosť. Ich cieľavedomým nasadením je možné získať a dokumentovať informácie, ktoré je možné využiť nielen pre policajno-bezpečnostné, teda najmä operatívne účely, ale aj pre trestno-procesné účely.

Krycie doklady (KD) a objekty a miesta používané pod legendou sú predovšetkým využívané operatívnymi pracovníkmi pri vytváraní vhodných logistických podmienok, potrebných pre aplikáciu operatívnej činnosti.

Operatívno-informačné prostriedky sú takou kategóriou prostriedkov, ktoré operatívnym pracovníkom pomáhajú zvýšiť úspešnosť a efektivitu ich práce pri plnení konkrétnych operatívnych úloh využívaním činnosti iných kooperujúcich subjektov. Pri ich nasadení dochádza k rozloženiu síl, medzi operatívnych pracovníkov a kooperujúce prostriedky (subjekty), pri získavaní cielovej informácie (informácií), resp. pri plnení konkrétnej operatívnej úlohy. Uvedené rozloženie síl zodpovedá i rozloženiu bezpečnostných rizík, finančných i iných nákladov medzi nimi.

Ich nasadenie je založené na personálnom princípe (*ľudské zdroje informácií*). Z empirických skúseností vyplýva, že ich použitie na úseku kontroly kriminality prináša so sebou vysoké nároky, predovšetkým z hľadiska zabezpečenia ochrany (predovšetkým fyzickej) týchto prostriedkov v etape ich nasadenia, resp. po ich nasadení. Aj z uvedených dôvodov nasadenie operatívno-informačných

prostriedkov je žiaduce a potrebné hlavne tam, kde prostriedkami operatívnej techniky nie je možné získať potrebné informácie pre ich operatívne spracovanie.

Rešpektujúc súčasný právny stav v Slovenskej republike - do tejto skupiny je možné zaradiť prostriedky, ktoré sú využívané v súlade a na účely:

- Trestného poriadku - kam možno zaradiť zámenu obsahu zásielok - § 110; kontrolovanú dodávku - § 111; predstieraný prevod - § 112; sledovanie osôb a vecí - § 113; agenta - § 117, a
- Zákona o Policajnom zbore - kam možno zaradiť sledovanie osôb a vecí, kontrolovanú dodávku, kriminálne spravodajstvo, používanie krycích dokladov, využívanie osôb konajúcich v prospech PZ, a predstieraný prevod vecí (§ 39 ods. 1 a § 39a).

Operatívno-informačné prostriedky - „využívanie ľudských zdrojov informácií“, sú základným nástrojom operatívnych pracovníkov pri efektívnom rozdeľovaní svojich povinností a zodpovedností. Ako bolo už povedané, zákon uznáva právnu autoritu využívania týchto zdrojov, hoci praktickú aplikáciu tohto druhu kooperácie sprevádzajú riziká aj komplikácie, ktoré musia akceptovať operatívni pracovníci a ich kooperujúce prostriedky, napríklad pracovníci servisných operatívnych služieb, osoby konajúce v prospech PZ a pod.

Poznávanie taktických aspektov aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti má tak praktický, ako aj teoretický význam.

Operatívna činnosť má informačný charakter. Informácie sú najzákladnejším predpokladom účinnej a efektívnej činnosti na úseku kontroly kriminality. K tomu, aby boli využiteľné, musia byť čo najobjektívnejšie. To znamená, že by mali v maximálne možnej miere odrážať skutočný stav vecí a dejov, o ktorých vypovedajú. A naopak, v minimálnej miere by mali obsahovať rôzne skreslenia a chybné údaje. K tomu, aby sa omyly a dezinformácie obmedzili na najmenšiu možnú mieru, musí byť každá informácia pred využitím overená. Čím je informácia závažnejšia (z pohľadu jej relevantnosti k tejto činnosti), tým viac úsilia by malo byť venované jej overeniu.

Druhou požiadavkou je aktuálnosť. To znamená, že medzi dejom, o ktorých informujú, a ich hodnotením by mal uplynúť čo najkratší časový interval. Aktuálnosť informácií umožňuje včas a správnym spôsobom reagovať, a to nielen na javy, ktoré nastali, ale i na tie, ktoré nastať môžu. V skutočnosti sú však uvedené požiadavky v bežnej operatívnej praxi často ideálom. Napríklad získavanie informácií o aktivitách kriminálnych skupín, je veľmi obtiažnou a riskantnou činnosťou. Niektoré kriminálne skupiny majú vlastnú informačnú sieť (rozvedku a kontrarozvedku), ktorá je zameraná na získavanie potrebných informácií zvonka a na zabránenie informácií z vlastných radov.¹¹⁾

¹¹ BRZYBOHATÝ, M.: Terorizmus I. Praha: Policie history:, 1999, s. 124.

Informácie, s ktorými pracuje subjekt operatívnej činnosti, majú povahu *policejnej informácie*. Chápeme nimi „každú správu, informovanie, ktoré znižuje neurčitost' (entropiu) skutočností týkajúcich sa operatívnej činnosti v procese eliminácie kriminality.¹²

Rešpektujúc uvedenú charakteristiku pod pojmom *informácia v operatívnej činnosti* rozumieme *nespracovaný údaj*, ktorý je predmetom záujmu operatívnych pracovníkov, ktorý sa môže využiť pri plnení operatívnych úloh. Inými slovami – „*informácia je nespracovaný údaj každého popisu, u ktorého je predpoklad, že môže mať význam pri plnení operatívnych úloh*“.

K dostatočnému pochopeniu procesu operatívnej činnosti je dôležité si uvedomiť, že informácie obsiahnuté v základných záznamoch sa nemôžu v skutočnosti považovať za operatívne, pokiaľ nie sú verifikované, zhodnotené, analyzované a dostatočne skombinované s inými údajmi.

Operatívna informácia je produkt operatívnej činnosti, operatívne spracovaný údaj, operatívnou činnosťou spracovaná informácia. Operatívna informácia je produkt získaný prostredníctvom zberu a spracovania relevantných informácií, ktorý podporuje rozhodovací proces pri plnení stanovených operatívnych úloh.

Informácia, ktorá je plne získaná a následne spracovaná metódami, prostriedkami a formami operatívnej činnosti, v protiklade k hrubým údajom, na úseku odhaľovania, objasňovania a prevencie trestných činov, poskytuje také poznanie, z ktorého je možné zdôvodniť

¹² KORZENIOWSKI, L. - PEPLONSKI, A.: Wywiad gospodarczy historia i współczesność, EAS, Kraków: 2005, s.123.

možností, obmedzenia, riziká, zraniteľnosť i zámery kriminálnych subjektov (skupín alebo jednotlivých páchatelov). Rozširuje schopnosť k tomu, aby kriminálne aktivity pracovníci operatívnych služieb správne hodnotili a efektívne odhaľovali, vyšetrovali, aby vytvárali predpoklady k zabezpečeniu efektívnej a účinnej organizácii práce PZ (pre správne riadenie) a zároveň chránili samotnú realizáciu tejto činnosti.¹³

Vzhľadom na už spomínané okolnosti je pre úspešnú aplikáciu prostriedkov operatívnej činnosti potrebné *zdržovať* relevantné informácie o objektoch materiálnej a sociálnej povahy týkajúcich sa kriminálnej udalosti. Konkrétny prostriedok operatívnej činnosti môže byť úspešne aplikovaný predovšetkým vtedy, keď bude vzhľadom na materiálnu podstatu nositeľa tejto informácie poznaná a pochopená samotná podstata tohto nositeľa, ako aj podstata možností selekcie tejto informácie, s akcentom na jej operatívnu relevantnosť. *V danom prípade, pri charakterizovaní tohto prístupu dominuje predovšetkým teoretický aspekt pohľadu.* Bez poznania a aktuálneho pochopenia týchto skutočností nie je možné určiť a konkrétne sformulovať nijaký cieľ. *Taktika je vždy o cieľoch.* Až na základe toho je možné uplatniť adekvátne špecifické kroky a spôsoby, na selekciu a dekódovanie týchto informácií v súlade s určeným cieľom, čo je *pragmatický aspekt hľadania a určovania taktiky.* Na znalosti týchto špecifík, ich predbežnej teoretickej

¹³ PIKNA, B.: Nástroje evropského práva v oblasti získavania dôkazu pri aplikácii operatívne pátracích prostriedku. In. Sborník příspěvku z mezinárodního semináře, Praha dne 2. listopadu 2004. Policejní akademie ČR, s. 99.

prepracovanosti a aktuálnej analýzy konkrétnej situácie, je možná určitá modifikácia postupov pri aplikácii konkrétneho prostriedku (vrátane rozhodovania o jeho aplikácii - voľba a taktika).

Spájaním vhodne volených taktických postupov pri nasadení prostriedkov musia byť vytvárané predpoklady pre zvýšenie účinnosti a efektivity pri poznávaní relevantných informácií z hľadiska potrieb operatívnej činnosti. V danom prípade taktika týchto postupov a uplatňovaný postup pri ich aplikovaní musí korešpondovať s poznaním a rešpektovaním ich charakteristiky, ktorou je príslušný špecifický prostriedok definovaný. Slovom to, čo tvorí samotnú právnú, taktickú, technickú, personálnu a inú podstatu príslušného prostriedku operatívnej činnosti. Napríklad pre aký účel zákona je v základe možné tento prostriedok použiť, resp. aký má charakter - personálny, technický, ekonomický a pod.

Ďalším významný taktický atribút aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti tvorí jej *štruktúrovanosť*. Ide o to, že jednotlivé prostriedky nemôžu byť uplatňované spontánne, ľubovoľne. Naopak ich aplikácia musí byť systematická, aby spela k priebežným a hlavnému cieľu. Na túto skutočnosť je treba pamätať už pri samotnom rozhodovaní, aký prostriedok je potrebné a možné aplikovať a celkom prirodzene aj počas jeho aplikácie. Najmä prax si vynútila štruktúrovanie aplikácie prostriedkov, a to predovšetkým preto, lebo jednotlivé prostriedky operatívnej činnosti sú využívané za určitých situácií, ich nasadenie musí byť pod stálou kontrolou a pod.

Nadväzne na uvedené skutočnosti treba ešte dodať, že pokiaľ samotný prostriedok operatívnej činnosti má z hľadiska svojej základnej charakteristiky relatívne samostatnú povahu, jeho aplikácia a taktika jeho uplatňovania sú značne *variabilné*. Povaha tejto variability je výrazne *determinovaná* povahou kriminálnej udalosti a situačnými okolnosťami odhaľovania, objasňovania alebo prevencie tejto udalosti.

Vzhľadom na charakter špecifických prostriedkov operatívnej činnosti je pravidlom, že proces ich aplikácie musí byť v každej etape dokumentovaný.

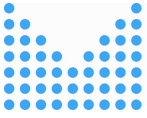
V tejto súvislosti sa štruktúra každej aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti člení na nasledujúce etapy:

- 1. príprava,**
- 2. vykonanie,**
- 3. hodnotenie a využitie výsledkov.**

Jednotlivé etapy aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti, na základe súčasného poznania problematiky, by mali obsahovať najmä tieto náležitosti:

1. v etape prípravy

Pozornosť treba zamerať na **vecnú**, t.j. obsahovú časť. V nej treba pozornosť venovať **analýze a hodnoteniu** všetkých relevantných informácií týkajúcich sa príslušnej kriminálnej udalosti, ktoré sú k dispozícii, a to jednotlivo i v súhrne. Treba vymedziť aj základné vzťahy medzi informáciami z hľadiska toho, čo z pohľadu udalosti je známe a potvrdené, čo je doteraz nepoznané a má byť zistené, poznané a čo je sporné, t.j., čo si odporuje.

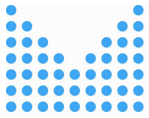

V danej súvislosti sa treba zaoberať nielen otázkami informačnej povahy, ale aj otázkami hmotno-právnej a procesno-právnej povahy. V tomto štádiu činnosti je potrebné objektívne analyzovať operatívnu situáciu a samotný cieľ, ktorý operatívny pracovník chce dosiahnuť nasadením konkrétneho prostriedku.

V súlade s týmito konštatáciami, je potrebné analyzovať právne kompetencie, ktorými je regulovaná činnosť spojená s aplikáciou prostriedkov, a to v konkrétnej kolerácii s vytýčenými cieľmi.

Problémové miesta, prípadne miesta, ktoré môžu spôsobiť určité *konflikty*, je vhodné pokiaľ možno výstižne zdefinovať, určiť im ich pozíciu, ako aj význam pre stanovenie hlavného a čiastkových (priebežných) cieľov aplikácie prostriedku, zhodnotiť aký môžu mať vplyv na organizačné a materiálne aspekty jeho aplikácie, aby nepriaznivo neovplyvnili nielen samotný priebeh, ale hlavne výsledky jeho použitia, a to až do takej miery, že by sa tieto nemohli v ďalšom poznávaní a dokazovaní použiť. Táto skutočnosť je osobitne významná v konečnej aplikačnej fáze nasadenia týchto prostriedkov a pod.

Nasleduje **analýza a hodnotenie osobnostných črt a osobných pomerov** osôb operatívneho záujmu, ktoré majú byť kontrolované využitím prostriedkov, resp. ktoré sa môžu v mieste a čase ich aplikácie zdržiavať. V tejto súvislosti treba sústrediť a dôsledne vyhodnotiť ich sociálny status, vzťah k poznávanej kriminálnej udalosti (personálny, kriminálny, hmotno i procesno-právny), psychologickú charakteristiku, a hlavne postoj a pozíciu, ktorú môžu

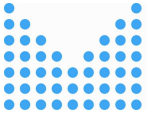
zaujať počas aplikácie prostriedku, t.j. k jej priebehu a výsledkom. Výsledkom by malo byť určenie roly osôb operatívneho záujmu. V tom ohľade operatívny pracovník by mal určiť či osoba bude:

- *využitá v rámci kooperácie pri aplikovaní prostriedku, resp. kooperácia nepripadá do úvahy,*
- *kooperovať s cieľom poznania skutočného stavu veci (priama, nepriama kooperácia),*
- *kooperáciu predstierať s cieľom získania informácií, ktoré doteraz reálne nemá, aby následne mohla ovplyvňovať priebeh a objektívnosť výsledkov aplikácie,*
- *pôsobiť deštruktívne s cieľom znemožniť poznanie skutočného stavu veci, napr. pri zakrývaní kriminálnych aktivít, účelovom utajovaní svojho pobytu, vytváraní alibi a pod.*

Okrem uvedeného je potrebné, aby operatívny pracovník zisťoval, či existujú aj iné skutočnosti, ktoré tvoria subjektívne alebo objektívne prekážky možnosti použitia určitých osôb, aj keď ich použitie sa javí ako užitočné.

Následne treba vykonať **analýzu a hodnotenie vlastných predpokladov aplikácie prostriedku**. Ide o:

- *zhodnotenie právnych požiadaviek a informačného zázemia nevyhnutného na jeho aplikáciu,*
- *zhodnotenie formálnych nárokov súvisiacich s aplikáciou prostriedku,*
- *odvodenie nárokov na odbornú, psychickú a fyzickú úroveň subjektov aplikujúcich prostriedky,*

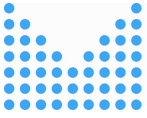

- časovo-priestorové rozmery aplikácie prostriedku a možnosť ich obsiahnutia tým, čo je k dispozícii z hľadiska stanovených cieľov,
- nároky na materiálno-technické zabezpečenie aplikácie, atď.

Na analytickú časť prípravy bezprostredne nadväzuje **jej syntetická časť**. Jej hlavným poslaním je, nadväzne na predchádzajúce analýzy a hodnotenia, vyvodit' základné taktické zámery aplikácie prostriedku. To v pragmatickom zmysle slova znamená:

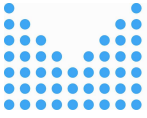
- určenie časového horizontu aplikácie,
- určenie subjektov vykonávajúcich konkrétne činnosti, koordinujúcich subjektov v rámci súčinnosti, resp. kooperácie,
- konkretizácia miest a objektov, v ktorých sa bude prostriedok aplikovať,
- predbežné opatrenia z hľadiska prípadného krytia skutočného záujmu a cieľov aplikácie smerom k verejnosti a obyvateľom v záujmových objektoch a k osobám, ktoré sú kontrolované prostriedkami,
- v prípade potreby zabezpečenie bezpečnosti účastníkov aplikácie prostriedku ako aj nezúčastnených osôb,
- zvážit' možné zmeny v situácii a pripraviť potrebné varianty v postupoch, ak by skutočne nastali, atď.

Na základe takto stanovených taktických zámerov, podľa zložitosti postupov, je potrebné rozhodnúť o potrebe vypracovania písomného **plánu aplikácie prostriedku operatívnej činnosti**.

Tým končí vecná, t.j. obsahová časť prípravy na aplikáciu prostriedku. Po nej nasleduje **organizačno-materiálna časť prípravy, ktorá** vychádza z predchádzajúcich taktických zámerov. Jej podstata je však v tom, že plní funkciu ich konkrétneho zabezpečenia, a to po organizačnej a materiálnej stránke, s vymedzením konkrétnej personálnej zodpovednosti. V tejto súvislosti do základnej schémy tejto časti prípravy patrí predovšetkým:

- *určenie subjektu zodpovedného za aplikáciu prostriedku a vymedzenie jeho kompetencií a právomoci, ak sa na nej zúčastňuje viac subjektov,*
- *určenie síl, t.j. stanovenie konkrétneho počtu osôb potrebných na úspešnú aplikáciu prostriedku, ich odborná orientácia, prípadne špecializácia činnosti,*
- *v prípade potreby určiť organizačnú štruktúru, rozdeliť úlohy, stanoviť pozície subjektov a zodpovednosť a konkretizovať postupnosť až na jednotlivca, rešpektujúc možné zmeny situácie, v ktorej je aplikovaný prostriedok (kontinuita a variabilnosť),*
- *zvážiť potrebu vykonania inštrukcie účastníkov aplikácie prostriedku a organizačne zabezpečiť aj jej vykonania (ak treba v tejto súvislosti pripraviť písomné alebo iné podklady - názorné pomôcky, technické pomôcky) stanoviť zodpovednosť za ich zabezpečenie,*
- *konkretizovať potrebu materiálneho zabezpečenia aplikácie prostriedku, napríklad. z hľadiska motorových vozidiel, spojovacej techniky,*

audiovizuálnej techniky, iných špecifických technických prostriedkov (v rámci toho treba vedieť, prípadne určiť osoby, ktorým sú tieto prostriedky zverené, a ak si to situácia vyžaduje, vykonať k ich činnosti aj osobitnú inštruktáž (akcieschopnosť a operatívnosť),

- *zabezpečiť iné materiálne nároky, ak si to samotná aplikácia vyžaduje, napríklad finančné prostriedky, stravovanie, ubytovanie atď.*

Takto konkretizované organizačno-materiálne opatrenia sa vyjadria celkom konkrétne v *Pláne aplikácie prostriedku operatívnej činnosti*, ak bolo o jeho spracovaní v rámci taktických zámerov rozhodnuté.

2. v etape aplikácie prostriedku

Samotná aplikácia prostriedku operatívnej činnosti sa uskutočňuje podľa modelu, ktorý je výsledkom prípravy, t.j. predchádzajúcej časti aplikačnej schémy. Tento model môže mať povahu iba takzvaného myšlienkového modelu, ktorý nebol pretvorený do písomnej podoby, čo sa deje v prevážnej väčšine prípadov aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti, alebo formu písomne spracovaného **plánu aplikácie** u zložitejších prípadov, resp. u prípadov, ak je predpoklad, že prostriedok bude dlhodobejšie nasadený. Pravidlom musí byť, že počas celej doby aplikácie, jej priebeh a dosiahnuté výsledky operatívny pracovník kontroluje, analyzuje a hodnotí. Podľa potreby sa **operatívne** prijíma potrebné opatrenia na zmenu postupov, prípadne prerušenie alebo ukončenie aplikácie.

3. v etape hodnotenia a využitia výsledkov

Je paradoxom, že táto etapa aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti sa v praxi určitým spôsobom podceňuje, resp. nie je cielavedomo detailne realizovaná. Mnohokrát operatívni pracovníci hodnotia tie skutočnosti, ktoré sami nemôžu ovplyvniť a pod. Pritom ide o veľmi významnú čas aplikačnej štruktúry prostriedku operatívnej činnosti. Operatívna prax potvrdzuje, že jej podceňovanie môže jednorazovo, ale aj dlhodobo nepriaznivo ovplyvňovať:

- *nežiaduce pracovné návyky operatívnych pracovníkov,*
- *nepriaznivé výsledky poznávania relevantných informácií (operatívnej situácie, odhaľovania, objasňovanie a pod.)*
- *neefektívnosť prijímania rozhodnutí o ďalších postupoch v odhaľovaní alebo objasňovaní,*
- *neobjektívnosť pri hodnotení jednotlivých členov pracovného tímu, a to predovšetkým z pohľadu ich prínosu (pridanej hodnoty),*
- *pohľad na stav a dynamiku kriminality a pod.*

Vlastné hodnotenie priebehu a výsledkov aplikácie prostriedku operatívnej činnosti vo všeobecnosti je potrebné zamerať predovšetkým na to, či boli zistené relevantné informácie z hľadiska dosiahnutia vytýčeného cieľa. V danom smere čo bolo vyvrátené, sa zmenilo, je nové v doterajšom stave poznania. Na základe toho treba ďalej vychádzať z účelu a cieľov, ktoré boli stanovené pre

aplikovanie prostriedku. To znamená, že pri hodnotení treba hľadať aj odpoveď na otázku či bol stanovený cieľ dosiahnutý, alebo nie. Ak nie v akom rozsahu nebol dosiahnutý, dôvody a príčiny tohto výsledku. Kauzálnne sa treba ďalej zaoberať tým, aký bude mať tento výsledok vplyv na stav poznávania.

Následne je potrebné sa zaoberať a rozhodnúť, ako budú získané výsledky využité v ďalšom poznávaní kriminálnej udalosti, prípadne ak ide o také výsledky, ktoré svojím obsahom prekračujú rámec predmetnej udalosti, s kým treba v tejto súvislosti nadviazať kontakt a dohodnúť ich prípadne ďalšie využitie.

Pozornosť treba venovať aj tomu, či a do akej miery budú nevyhnutné korekcie v pláne celkového postupu poznávania kriminálnej udalosti.

Nevyhnutnou súčasťou aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti je **dokumentácia jej priebehu a výsledkov.**

Dokumentovanie nie je samostatnou etapou v procese aplikácie prostriedku operatívnej činnosti. **Dokumentácia je činnosť, ktorá za pomoci technických prostriedkov slúži na verbálne alebo obrazové podchytenie (fixovanie) priebehu celého procesu a výsledkov aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti.** Treba v tejto súvislosti osobitne zdôrazniť, že od kvality, úplnosti a objektívnosti dokumentácie závisí možnosť jej využitia v ďalších postupoch odhaľovania, objasňovania, ale aj prevencie danej kriminálnej udalosti. Ak je táto činnosť vykonávaná

v tíme, potom má dokumentácia výrazný vplyv aj na rozhodovacie procesy.

Každá dokumentácia by mala spĺňať minimálne tieto požiadavky:

- poskytnúť **názornú predstavu** o všetkých zadokumentovaných skutočnostiach tým, ktorí budú dokumentáciu neskôr používať,
- situácie a výsledky dokumentovať v celkovej podobe ako aj v detailoch, ak tieto majú určitú relevanciu, pritom dbať na jej **komplexnosť a cielavedomosť**,
- u verbálnych spôsobov dokumentácie vyvarovať sa subjektívnych pohľadov a konštatovaní, akcentovať **objektívnosť**,
- v celom procese rešpektovať **účelnosť** aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti.

Podľa konkrétnych okolností, treba už v štádiu prípravy, posúdiť spôsoby a možnosti využitia výsledkov aplikácie príslušného prostriedku, možností ovplyvňovať poznávací proces, prípadne právnu relevantnosť a na základe toho rozhodnúť o spôsobe a druhu dokumentácie. V operatívnej praxi, podľa súčasnej úrovne poznania, sú uplatňované tieto druhy dokumentácie:

1. verbálna:

- ✓ písomná (zápisnica, záznam)
- ✓ audiovizuálna (magnetofónový záznam, videozáznam)

2. obrazová:

- ✓ topografická (náčrt, plán)
- ✓ schéma a skica

- ✓ *fotografická (vrátane kamery)*
- ✓ *dokumentácia použitím inej techniky, napr. počítačovou technikou a pod.*

V procese aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti sa najčastejšie uplatňujú verbálne druhy dokumentácie, konkrétne formou *písomného záznamu* alebo *zápisnice*.

Je dôležité v danej súvislosti upozorniť na skutočnosť, že v praxi sa často výraz dokumentácia používa nesprávne, napríklad „*odhaľovanie a dokumentovanie ...*“. Tento slovný tvar navodzuje predstavu o tom, že ide o dva samostatné procesy. Nie je tomu tak. Dokumentácia je imanentnou súčasťou aplikačnej štruktúry nasadenia prostriedkov operatívnej činnosti (aj vykonávania dôkazu). Preto ani v metodickom zmysle slova dokumentácia nemôže byť vnímaná a chápaná ako akási relatívne samostatná časť metodiky odhaľovania alebo objasňovania kriminálnej udalosti a pod.

Záver

Pri aplikácii prostriedkov operatívnej činnosti sú permanentne registrované rezervy, ktoré v mnohých prípadoch súvisia s nerešpektovaním zákonných, informačných a taktických aspektov. Autori aj touto vedeckou štúdiou, ktorá vytvára všeobecnú metodiku novej aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti, poukazujú práve na ne. Tým vytvárajú priestor pre odbornú diskusiu k riešenej problematike.

Literatúra

IVOR, J.: Policajné zásahy do práva na súkromie a ich využitie v tr. konaní SR; In. Kriminalistika, roč. XXXII, č. 1/1999, s. 72-73.

LISOŇ, M.: Operatívna a spravodajská činnosť v systéme poznávania kriminality. Kriminalistika č. 2/2006, ročník XXXIX, s. 112-118.

BRZYBOHATÝ, M.: Terorizmus I., Praha, Policie history: 1999, s. 124.

PIKNA, B.: Nástroje evropského práva v oblasti získávaní dôkazu při aplikaci operativně pátracích prostředku, In. Sborník příspěvku z mezinárodního semináře, Policejní akademii ČR dne 2. listopadu 2004, s. 99.

PORADA, V. a kol.: Úvod do teórie veřejnobebezpečnostní činnosti, Praha, VŠ SNB: 1987, s. 33.,

PORADA, V. a kol.: Kriminalistika, Brno, CERM: 2001, s. 28.
Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, ustanovenie § 10, ods. 20, 21.

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, v znení neskorších predpisov, ustanovenie § 39 ods. 1), § 39a

Zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov - zákon o ochrane pred odpočúvaním, ustanovenie § 2.

Taktické aspekty aplikácie prostriedkov pri napĺňaní účelu operatívno-pátracej činnosti

SÚHRN

V súčasnej dobe pri konštituovaní policajnej vedy predstavuje dominantné postavenie činnosť, ktorá je

vykonávaná za účelom spracovania čiastkových policajných teórii. Autori sú toho názoru, že pri tvorbe policajnej vedy je vhodné voliť aj induktívny prístup, ktorý je založený na vedeckom skúmaní reálne existujúcich policajných činností a na následnom zovšeobecňovaní získaných poznatkov, teda postupov od jednotlivého k všeobecnému.

Jednou z týchto teórii je aj **teória operatívnej činnosti polície**, na tvorbe ktorej sa podieľajú pracovníci katedry kriminálnej polície Akadémie PZ v Bratislave.

Dominantné postavenie a význam pre každú teóriu má metodológia a metodika, v obsahu ktorej sú spracované základné charakteristiky jednotlivých prvkov - kategórií, ktoré vytvárajú systém jednotlivých teórií.

Autori v tejto vedeckej štúdii v úvodnej časti charakterizujú základné metodologické východiská, ktoré sú predpokladom k správne pochopeniu podstaty prostriedkov využívaných nielen v teórii, ale aj v operatívnej praxi polície. V druhej časti, rešpektujúc metodologické východiska, spracovali metodiku aplikácie prostriedkov operatívnej činnosti. Spracovaním základných charakteristík prostriedkov, ktoré sú využívané v operatívnej činnosti, doplnili teóriu operatívnej činnosti o nové doposiaľ nepublikované poznanie.

Z publikovaných informácií je zrejme, že pri aplikácii jednotlivých druhov prostriedkov operatívnej činnosti je treba akceptovať konkrétne aspekty, ktoré majú právny, informačný a taktický charakter. Len týmto prístupom je možné zvýšiť úspešnosť a efektivitu operatívnej práce.